

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

19 maart 2001

GEDACHTEWISSELING

**met de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,
over de Vlaams-Nederlandse betrekkingen**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Eloi Glorieux**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Paul Van Grembergen.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen.

INHOUD

Blz.

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden	4
I.1.	Algemeen	4
I.2.	Institutioneel-politieke ontwikkeling van de Vlaams-Nederlandse relaties	4
A.	Ontmoeting met de Nederlandse minister-president	4
	Europees gebeuren	4
	Westerschelde	4
	Spoorwegdossiers	4
B.	De Belgisch-Nederlandse conferentie	5
C.	Aanstelling van een nieuwe gemeenschapsattaché in Den Haag	5
D.	Grensoverschrijdende samenwerking	5
II.	Vragen en opmerkingen van de leden	6
II.1.	Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau	6
II.2.	Tussenkoms van de heer Freddy Sarens	7
II.3.	Tussenkoms van de heer Paul Van Grembergen	7
II.4.	Tussenkoms van de heer Miel Verrijken	8
II.5.	Tussenkoms van de heer Luc Van den Brande	8
III.	Antwoorden van de minister-president	9
BIJLAGE :	Brief d.d. 26 januari 2001 van mevrouw T. Netelenbos, Nederlands minister van Verkeer en Waterstaat, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de IJzeren Rijn	13

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op datum van donderdag 8 februari 2001 van gedachten gewisseld met de minister-president over de stand van de Vlaams-Nederlandse betrekkingen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER PATRICK DEWAELE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING, BUITENLANDS BELEID EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

I.1. Algemeen

Minister-president Patrick Dewael : Ik wens mijn uiteenzetting van vandaag te beperken tot de algemene context en de grote krachtlijnen van de Vlaams-Nederlandse betrekkingen. Voor een aantal meer punctuele dossiers verwijs ik graag naar mijn collega's-vakministers die daar binnen de Vlaamse regering mee bezig zijn. Zo speelt het Taalunieverdrag een belangrijke rol in de betrekkingen tussen Vlaanderen en Nederland ; maar dit verdrag valt onder de gezamenlijke bevoegdheid van de ministers Anciaux (cultuur) en Vanderpoorten (onderwijs). Verder zijn er ook een aantal belangrijke infrastructuurdossiers (zo onder meer het dossier van de Scheldeverdieping), die onder de bevoegdheid van minister Stevaert vallen.

In de beleidsnota "Het Vlaams Buitenlands Beleid 1999-2004" [Stuk 163 (1999-2000) – Nr. 1, pag. 25 wordt ondubbelzinnig gesteld dat Nederland onze meest bevoorrechte partner is voor samenwerking op het gebied van o.a. leefmilieu, infrastructuur, cultuur, onderwijs, wetenschappen of welzijn.

Aan drie types van dossiers, namelijk het institutioneel-politieke, de infrastructuurdossiers en de breed-culturele dossiers liggen schriftelijke afspraken met Nederland ten grondslag. Wat het institutioneel-politieke dossier betreft, gaat het om de Gemeenschappelijke Verklaring van 17 januari 1995 waarin de beide minister-presidenten afspreken elkaar jaarlijks voor overleg te ontmoeten. In verband met infrastructuur zijn verschillende waternverdragen (i.v.m. de Schelde en de Maas) afgesloten, over de IJzeren Rijn is er het recente memorandum tussen de ministers Netelenbos en Durrant, en op het culturele vlak is er het Vlaams-Ne-

derlands Cultureel Verdrag en het Verdrag over de Nederlandse Taalunie. Op elk van deze thema's zal ik nu even wat dieper ingaan.

I.2. Institutioneel-politieke ontwikkeling van de Vlaams-Nederlandse relaties

A. Ontmoeting met de Nederlandse minister-president

Europees gebeuren

In het kader van de Gemeenschappelijke Verklaring van 17 februari 1995, heb ik op 10 januari jongstleden de Nederlandse minister-president Kok ontvangen en met hem de resultaten van de IGC in Nice besproken. Ik heb de rol van de deelstaten in het nakende Belgische voorzitterschap benadrukt, en hem op de hoogte gebracht van het gegeven dat een aantal formele en informele ministerraden zullen worden voorgezeten door bewindshouders van de verschillende deelregeringen. Ik moest daarbij opnieuw vaststellen dat sommige consequenties van onze interne politieke situatie nog steeds niet goed tot onze noorderburen zijn doorgedrongen. Informatie blijft derhalve noodzakelijk.

Westerschelde

Ook verschillende bilaterale dossiers kwamen ter sprake, waarbij ik minister-president Kok specifiek gewezen heb op het naderen van een aantal vervaldata. In verband met de Westerschelde kwam de oplevering van het eindrapport Langetermijnvisie Schelde-estuarium ter sprake. Ik heb de behoeften van de Antwerpse haven in het geheel van de problematiek geschetst, de nadruk op meer synergie gelegd, en de economische, ecologische en budgettaire aspecten belicht. Ik heb bevestigd dat de Vlaamse regering in het voorjaar een beslissing zal nemen over een van de vier langetermijnopties die worden voorgesteld. De heer Kok heeft me meegedeeld dat Nederland zijn standpunt na de zomer zal bepalen. We hebben afgesproken elkaar voortdurend op de hoogte te houden. Dit werd intussen ook door de ministers Stevaert en Netelenbos in de praktijk gebracht.

Spoorwegdossiers

Over de IJzeren Rijn, en dan meer in het bijzonder de afwerking van de intern-Nederlandse en van de Belgisch-Nederlands-Duitse MER-rapportering en de trajectstudies, heb ik enkele bedenkingen geformuleerd. Vlaanderen en België zijn erg laat op de

hoogte gebracht van het bestaan en de draagwijdte van het Alterra-rapport. Dit onderzoek zou hebben uitgewezen dat de voorlopige ingebruikname van het historisch tracé onherstelbare schade aan het milieu zou toebrengen. De heer Kok zei met dit deelonderzoek rekening te zullen houden in het totale MER-rapport. Er komt ook een audit van de Alterra-studie.

Voor het probleem met goederenlijn 11 heb ik gewezen op de verdragsrechtelijke samenhang met de hogesnelheidstrein. Nederland is de afgesproken deadline van 1 januari 2000 voor het bepalen van het tracé van goederenlijn 11 niet nagekomen. Mocht een meer gedetailleerd debat hierover aangewezen blijken, dan verwijs ik terzake graag naar minister Stevaert en diens administratie.

B. De Belgisch-Nederlandse conferentie

Vorig jaar, meer bepaald op 21 november, had in Eindhoven de eerste Belgisch-Nederlandse Conferentie (BNC) plaats. Deze conferentie was een idee van voormalig minister Van Mierlo, dat positief was onthaald door voormalig federaal minister Derycke. Duitsland was het eerste land waarmee Nederland – in het kader van zijn buurlandenbeleid – zulke conferenties heeft opgezet. Algemeen thema van de conferentie waren de Belgisch-Nederlandse betrekkingen, mee in het licht van de staatshervorming. Naast de federale vertegenwoordigers waren ook vertegenwoordigers van de deelregeringen aanwezig.

Van Vlaamse kant uit, is de evaluatie van dit gebeuren niet bijster positief. De deelnemers waren voor 80 percent afkomstig uit de overheidssector. Dit ondanks inspanningen om deelnemers uit alle geledingen van de maatschappij, en dus ook uit de privé-sector, aan te trekken. Het concept beantwoordt blijkbaar niet aan de noden van het bredere publiek. Ook de persbelangstelling was trouwens minimaal.

Rekening houdend met de door de administratie Buitenlands Beleid geleverde inspanningen, heeft deze oefening voor Vlaanderen weinig of geen meerwaarde opgeleverd. Mijn persoonlijk oordeel is dus vrij negatief. Iets waarvoor op voorhand in een vraag om uitleg trouwens reeds was gewaarschuwd. Zeker op het vlak van cultuur en onderwijs valt het bilan van de Belgisch-Nederlandse conferentie bijzonder mager uit. Dit bevestigt de Vlaamse stelling dat deze themata strikt genomen niet op de conferentie thuishoorden. Er zijn immers voldoende kanalen beschikbaar om vanuit

Vlaanderen rechtstreeks te overleggen met de Nederlanders.

De geringe meerwaarde blijkt trouwens ook uit de follow-up-nota met acht actiepunten. Bij geen enkel daarvan is een rol van betekenis voor de Vlaamse overheid weggelegd. Ze vallen alle acht overigens nogal mager uit.

Op Belgisch-Nederlands ambtelijk niveau wordt inmiddels gewerkt aan een vervolgconferentie in België, ergens in februari 2002. Bij de voorbereidingen wordt rekening gehouden met de parlementsverkiezingen in Nederland in mei 2002 en met het Belgisch voorzitterschap van de EU in de tweede helft van 2001.

In het licht van dit alles geef ik er de voorkeur aan om in de toekomst de eigen rechtstreekse overlegstructuren met Nederland maximaal uit te bouwen. Ik herhaal dat de Belgisch-Nederlandse koepelstructuur geen toegevoegde waarde heeft. De rechtstreekse overlegstructuren zijn talrijk. Ik denk daarbij aan de Technische Scheldecommissie, de Commissie voor het Cultureel Verdrag en de Nederlandse Taalunie. Daarnaast bestaan ook heel wat grensoverschrijdende samenwerkingsstructuren (cf. infra).

C. Aanstelling van een nieuwe gemeenschapsattaché in Den Haag

Op een meer praktisch vlak kan ik meedelen dat de huidige gemeenschapsattaché van Vlaanderen in Den Haag, de heer Aelvoet, weldra een nieuwe post zal innemen in Parijs. De Vlaamse regering heeft beslist om hem te vervangen door de heer Guy Janssens, u allen bekend van de VRT. Hij treedt in dienst op 19 maart 2001. De eerste weken zal hij in de administratie Buitenlands Beleid een stageprogramma volgen dat hem zal introduceren bij alle Vlaamse en Nederlandse sleutelfiguren uit de diverse sectoren waaronder infrastructuur, cultuur en onderwijs.

D. Grensoverschrijdende samenwerking

De grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland kenmerkt zich door een veelheid van samenwerkingsverbanden tussen provincies en gemeenten. Ik denk dan onder meer aan Benego, werkgroepen van de Benelux en Interreg-projecten in de Euregio's Scheldemond, Maas-Rijn en Benelux-Middengebied. Bovendien bestaat er ook het generieke Vlaams – Zuid-Nederlands koepeloverleg tussen de minister-president van de

Vlaamse regering en de commissarissen van de koningin uit Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. Ook de Vlaamse provinciegouverneurs en vertegenwoordigers van de Benelux-Economische Unie nemen daaraan deel.

Het probleem bij deze overlegvorm zijn de verschillen in bevoegdheidsstructuur. Aan de ene kant beschikken de Nederlandse provincies immers over aanzienlijk meer bevoegdheden dan de Belgische. Aan de andere kant wordt de Vlaamse regering wel bij het overleg betrokken, maar de vertegenwoordigers van het Nederlandse rijk niet. Dit gebrek aan parallellisme in de bevoegdheden wringt dan ook wat. Op 15 maart e.k. ontmoet ik de drie Zuid-Nederlandse commissarissen van de koningin te Maastricht. Ik zal met hen praten over het toekomsttraject voor de verdere samenwerking tussen Vlaanderen en de drie genoemde provincies. Het gesprek zal dus een politiek-beleidsmatig karakter hebben. We zullen het niet hebben over sectorale of specifiek-inhoudelijke dossiers, want die behoren tot de bevoegdheid van de vakgedeputeerden en vakministers uit beide landen.

Ook de Nederlandse staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, de heer Gijs De Vries, heeft een initiatief genomen om tot overleg over grensoverschrijdende samenwerking met Vlaanderen en met Wallonië te komen. Het Nederlandse ministerie van Binnenlandse Zaken heeft immers te kennen gegeven dat het een betere kijk wil hebben op al wat over en weer gebeurt, bijvoorbeeld op het vlak van rampenbestrijding. Ik heb dit dossier dan ook overgemaakt aan minister Sauwens.

De veelheid aan overlegmogelijkheden valt op, net als de verschillende staatkundige ordening. Het is niet altijd even makkelijk om met de juiste personen aan de juiste tafel terecht te komen. Het loont misschien de moeite om daar dieper op in te gaan.

Op de culturele samenwerking tussen beide landen ga ik voorlopig niet in, want ik meen begrepen te hebben dat het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement hierover een aantal werkafspraken heeft gemaakt. Ik sta in elk geval open voor gesprekken, samen met de bevoegde vakministers, over de Gemengde Commissie voor het Cultureel Verdrag, de samenwerking via de Nederlandse Taalunie, en het dossier over de satelliettelevisie BVN (het beste van Vlaanderen en Nederland).

II. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

II.1. Tussenkomst van de heer Stefaan Platteau

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het doet me plezier dat de minister-president het contact met Nederland niet uit het oog heeft verloren, wel integendeel. De verstandhouding tussen Nederland en Vlaanderen is optimaal, zo hoor ik. Ik kan mij daar alleen maar over verheugen. Toch zijn er nog enkele punten waarop ik de aandacht wens te vestigen.

Ten eerste is er de IJzeren Rijn. De afwerking van het MER en de vraag naar nieuwe rapporten, zoals het Alterra-rapport, geven mij de indruk dat Nederland deze zaak op de lange baan wil schuiven. Natuurlijk moet men rekening houden met de ecologische gevolgen van de IJzeren Rijn, maar nu begint dit toch wel erg veel op een alibi te lijken om iets, dat ons toch allemaal na aan het hart ligt, niet tot een goed einde te moeten brengen. Mijnheer de minister-president, ik verzoek u dan ook om dit dossier goed op te volgen en te proberen om de Nederlanders tot concrete voorstellen te bewegen. Er moet iets gebeuren. Mevrouw Netelenbos heeft zelf meermaals gezegd dat de IJzeren Rijn een van de noodzakelijkste elementen is om mee het Nederlandse mobiliteitsprobleem aan te pakken. Ook onze noorderburen hebben er dus belang bij.

Ten tweede is er de kwestie van de fiscaliteit. De Nederlandse aanwezigheid in het noorden van de provincie Antwerpen breidt zich uit als een olievlek. Dat jaagt de prijzen van de gronden de hoogte in, in het nadeel van de Vlamingen. We moeten de fiscaliteitsproblematiek goed in het oog houden. Verschillende burgemeesters uit de grensstreek hebben al aan de alarmbel getrokken. De Nederlanders wonen in hun gemeenten, werken in Nederland, en laten onze mensen opdraaien voor de lokale fiscaliteit. Dit onevenwicht kan niet blijven bestaan.

De minister-president merkte op dat we de overlegstructuren maximaal moeten uitbouwen. Dat is zeker waar. Ondertussen bestaan er echter zoveel overlegstructuren dat we door de bomen het bos niet meer dreigen te zien. Het is goed dat er op lokaal en provinciaal niveau voor allerlei beleidsdo-

meinen samenwerkingsakkoorden worden afgesloten, maar we dreigen het overzicht te verliezen. Een zekere mate van eenheid en centralisatie zou dan ook niet slecht zijn.

We kijken uit naar de vervolgconferentie van februari volgend jaar. Het zou nuttig zijn om hiermee rekening te houden.

Ik wil ten slotte nog een lans breken voor de Interparlementaire Raad van de Benelux. De Benelux houdt al jaren stand en werpt mooie vruchten af. We stellen vast dat de contacten tussen Vlaanderen/België en Nederland er optimaal verlopen. Ik ben een groot voorstander van de Benelux, die als overlegorgaan meer aandacht verdient.

II.2. Tussenkoms van de heer Freddy Sarens

De heer Freddy Sarens : Mijnheer de voorzitter. Ik was aanwezig op de reeds vermelde Belgisch-Nederlandse conferentie van 21 november 2000, en ik moet zeggen dat ik erg teleurgesteld was. Het panelgesprek in de voormiddag was uiterst vrijblijvend, en ook tijdens de namiddagssessie die ik heb gevolgd (er waren diverse sessies) verkocht men vooral wind. Ik stel dan ook vast dat de verhouding Nederland-Vlaanderen negatief evolueert. Het gaat bij dit gebeuren om een Belgische hoogmis waar uiteindelijk niemand mee gediend is.

Dit was een heel contrast met de Benelux, waar men wel degelijk nog heel wat problemen kan behandelen. De Nederlandse parlementsleden kennen duidelijk nog niet allemaal onze staatsstructuur en bevoegdheden. We moeten daar dringend werk van maken. Ik vrees trouwens dat dit probleem nog dreigt te verergeren door de aangekondigde vervolgconferentie. Het is dan ook legitiem om zich de vraag te stellen of het überhaupt wel aangewezen is nog zo'n conferentie te houden ?

De minister-president heeft daarnet een opsomming gegeven van de problemen en van de overlegkanalen. Net zoals de heer Platteau vind ik dat een geïntegreerde visie over de verhouding tussen Vlaanderen en Nederland ontbreekt. De instrumenten zijn er. Ik zou wel willen weten wat de uiteindelijke doelstellingen zijn. In plaats van een vervolgconferentie België-Nederland zou men er beter één tussen Vlaanderen en Nederland organiseren. We zouden dan, naast de politici en de ambtenaren, ook het middenveld bij de zaak kunnen betrekken.

Mijnheer de minister-president, de volgende maanden moeten we een aantal cruciale problemen, zoals de IJzeren Rijn, de Westerschelde en het tracé van de HST, aanpakken. U verwijst ons steeds naar de functioneel bevoegde ministers. Hoe moet deze commissie die zaken op een coherente manier opvolgen ? Deze dossiers komen ook in het Beneluxparlement – waarin diverse leden van deze commissie zitting hebben – aan bod. Moet deze commissie per definitie minister Stevaert uitnodigen als het over infrastructuur gaat ?

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Sarens, daar moet men praktische afspraken over maken. Het lijkt me geen goede werkmethode als dezelfde thema's in verschillende commissies aan bod komen. Het is toch normaal dat minister Netelembos haar Vlaamse ambtsgenoot ontmoet ? Men kan minister Stevaert daarover interpellieren. De vragen die reeds in een andere commissie aan bod komen, moeten hier niet meer opnieuw worden gesteld. Een andere mogelijkheid is dat minister Stevaert naar deze commissie wordt gevraagd.

Ik geef nog het voorbeeld van minister Vanderpoorten. Ze is een verdrag gaan ondertekenen in Maastricht met betrekking tot de Transnationale Universiteit Limburg (TUL). De minister kan daarover ook in deze commissie toelichting geven. Ze heeft die aangelegenheid rechtstreeks afgehandeld met de Nederlandse minister van Onderwijs.

De heer Freddy Sarens : Tot zover mijn bedenkingen. Ik hoop dat we in de toekomst kunnen debatteren over een geïntegreerde visie op het geheel.

II.3. Tussenkoms van de heer Paul Van Grembergen

De heer Paul Van Grembergen : Ik ben het niet helemaal eens met de uitlatingen van de heer Sarens inzake het ontbreken van een geïntegreerde visie. De doelstellingen en de geïntegreerde visie zijn er volgens mij wel degelijk. Regelmatig hebben we ook verbale hoogmissen, waarbij Nederland wordt beschouwd als het dichtstbijzijnde buitenland. Anderen bekijken het als het buitenliggende binnenland. Er zijn ook voldoende structuren aanwezig.

Ik bespeur echter wel een verminderde belangstelling op het basisniveau. Vroeger was de gewone intellectuele belangstelling van de Vlamingen voor Nederland en omgekeerd vrij groot. Dit is aan het wegebben. Als er geen draagvlak is bij de basis, dan zijn er enkel structuren die geen enthousiasme meer opwekken. Ik betreur dat. Ik geef een voor-

beeld. Vroeger keken Vlamingen heel vaak naar de Nederlandse televisie. Nu gebeurt dat nog maar zelden.

Het beleid van de Vlaamse regering moet erin bestaan de structuren goed te blijven opvolgen en te kijken wat er pragmatisch kan gebeuren zonder hoogmisverklaringen. We moeten met de Nederlandse regering nauwe contacten onderhouden zodat de misverstanden over de bevoegdheden geleidelijk aan verdwijnen.

II.4. Tussenkost van de heer Miel Verrijken

De heer Miel Verrijken : Ik wil het even hebben over het vogelreservaat Het Zwin in Knokke-Zoute. De gronden zijn daar erg duur. De Vlamingen kopen dan gronden net over de grens in Cadzand en zetten daar verschrikkelijk lelijke gebouwen neer. Het Zwingebied verkleint daardoor. Het zal nog meer worden verkleind in de toekomst, dat kunnen we geregeld in de pers lezen. Daar moeten we over waken. Het reservaat van Het Zwin is daardoor uiteraard nog niet onmiddellijk in gevaar. Het is zelfs het grootste succes dat Vlaanderen ooit heeft gekend. Er zijn broedplaatsen van soorten die we hier in honderd jaar niet hebben gezien. Het zou echter beter kunnen, als Nederland zou meewerken.

Een tweede probleem, betreffende de Kalmthoutse heide, die zich ook in Nederland uitstrekt, is minder acuut. Nederland heeft de bloedlijn herontdekt van de oerrunderen van Europa. Op De Hoge Veluwe worden proeven gedaan die de hele zoölogische wereld interesseren. Het zou mogelijk zijn die oerrunderen, bijzonder rustige en vriendelijke kuddedieren, uit de Nederlandse Zundertreservaten als attractie naar de Kalmthoutse heide te brengen. Ik breng dit hier te berde omdat ik anders niet weet tot wie ik me daarvoor moet wenden. Het ministerie van Landbouw interesseert er zich niet voor. Ze hebben met de 35 reservaten niets te maken.

Er zijn ernstiger punten, die van een heel andere aard zijn. Minister Durant, die ik overigens vanwege haar gauchisme niet in het hart draag, heeft een ongerijmde houding aangenomen, die de Antwerpse haven schaadt. We hebben de tweede spoordoorgang naar het noorden absoluut nodig. Haar houding daartegenover is echter absurd, en is ingegeven door wallingantisme. Om geld voor Wallonië te sparen, heeft ze in haar plan die doorgang naar het noorden geschrapt. De groenen geloven nochtans, zoals wij, in een uitbreiding van het spoorver-

keer als de meest economische en ecologische keuze. De Antwerpenaren en de Rotterdammers zijn praktische mensen, die weten dat de twee nieuwe doorgangen nodig zijn voor hun havens. De Betuwelijn zal er dan ook zeker komen. De tweede doorgang naar het noorden is gemakkelijk te verwezenlijken, maar is nu geschrapt.

Dat is eng Belgisch. Het is een heruitgave van de gebeurtenissen van 1918, toen de IJzeren Rijn, die er lag, moest worden opgegeven om redenen van Belgisch patriottisme. Er mocht geen rechtstreekse lijn meer zijn met die verwenste Duitsers. Dat is de historische reden van de achterstelling en verkommering van de IJzeren Rijn. Hetzelfde gebeurt nu opnieuw. Ik ken de beweegredenen van minister Durant niet, maar ik vermoed dat ze ergens in de Ardennen een spoorweg wil, zodat er geen geld meer is voor de essentiële goederenverbinding tussen twee grote havensteden.

De heer Platteau zegt terecht dat de inwijking van Nederlanders in het noorden van het land acuut wordt. Door de nieuwe fiscale wetgeving in Nederland, waardoor hypotheek op in Vlaanderen gelegen huizen nu ook in Nederland fiscaal kunnen worden afgeschreven, komt nu een andere klasse Nederlanders over de grens, die perceeltjes willen kopen van 800 tot 1.000 vierkante meter. Daar is weinig aan te doen, tenzij door middel van een Europese fiscale wetgeving. Maar die is nog veraf.

In Europees verband is het onmogelijk om dit te verbieden, maar is er geen manier om het wat te bemoeilijken ? Nu ontstaan er wrijvingen, zij het niet acuut, want het gaat over welopgevoede Nederlanders en Vlamingen. In Essen kan men echter al autobussen met Nederlanders zien die door makelaars worden aangevoerd. Kunt u daar niets aan doen ? Ook al komt er een neutraliserende Europese fiscaliteit, dan nog zijn onze gronden goedkoper dan de Nederlandse, en zijn onze stedenbouwkundige voorschriften vriendelijker voor de consument. Er zal altijd een lokaal belang zijn. Jonge gezinnen in het noorden van Antwerpen kunnen zich geen grond meer veroorloven voor een eigen huis.

II.5. Tussenkost van de heer Luc Van den Brande

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Het ware ongetwijfeld nuttig dat minister Stevaert ook eens naar deze commissie zou komen. Volgens de basisafspraken van 1995 behoort het tot de verantwoordelijkheid van onze commissie om dit soort zaken te bekijken. We zullen daar nu niet dieper op ingaan. De dossiers zijn echter hoe dan ook gebun-

deld. Ook minister Van Mechelen heeft er trouwens inherent mee te maken. Denk maar aan de verdieping van de Westerschelde en het Kallo-protocol dat enkele dagen geleden werd afgesloten.

Wat de fiscaliteit betreft, denk ik aan de nieuwe contacten tussen federaal minister Reynders en zijn Nederlandse collega om tot een compensatoire regeling te komen in het licht van het in 1971 afgesloten belastingsverdrag.

Met betrekking tot de Benelux kan ik me aansluiten bij de mening van de heren Sarens en Platteau. Ik geloof in de Benelux voorzover er een nieuwe inhoud aan wordt gegeven, zo niet blijven we in een cirkel draaien. Eigenlijk zou deze commissie daar eens een gedachtewisseling aan moeten wijden.

Mijn opinie met betrekking tot de Belgisch-Nederlandse Conferentie kan ik misschien het best verwoorden met het Vlaamse spreekwoord : “baat het niet, dan schaadt het niet”. Het opzet achter dit soort van bilaterale conferenties komt het best tot uiting in de eerste bilaterale conferentie tussen Nederland en Duitsland. Waarbij men echter wel uit het oog heeft verloren dat de omstandigheden dienaangaande helemaal anders waren. De teneur van de Belgisch-Nederlandse Conferentie is mijns inziens dat de federale overheid de duidelijke politieke bedoeling heeft de politieke verhoudingen tussen Vlaanderen en Nederland op een lager pitje te zetten om wat evenwicht of compensatie te brengen voor de minder goede contacten tussen Wallonië en Nederland. Mijns inziens is het ook belangrijk dat Wallonië zijn rechtstreekse contacten met Nederland verstevigt. Wegblijven van die conferentie kan volgens mij niet. De federale overheid heeft nu duidelijk andere intenties dan wij toen we beslisten aan de voorbereidende fase van deze eerste Belgisch-Nederlandse Conferentie deel te nemen. Quod erat demonstrandum, namelijk dat de toegevoegde waarde van deze conferentie bijzonder twijfelachtig is, is daarmee bewezen. Dit alles kan niet model staan voor soortgelijke bilaterale conferenties met Duitsland, Frankrijk of een ander land. Deze opinie blijkt trouwens vrij algemeen gedeeld te worden in deze commissie.

Tot slot wil ik de heer Van Grembergen bijtreden als hij stelt dat er enigszins een vertroebeling is van de situatie. Misschien zou het goed zijn dienaangaande een nota op te maken, en die voor te leggen aan de fracties teneinde aan te geven hoe we de herijkte verhouding met Nederland zien, en dit in het licht van de vele activiteiten en contacten.

III. ANTWOORDEN VAN DE MINISTER-PRESIDENT

Minister-president Patrick Dewael : Het geheel moet inderdaad worden bewaakt vanuit mijn bevoegdheid en die van de commissie, zonder parallelle debatten te laten verlopen tussen deze commissie en andere functioneel bevoegde commissies.

Het jaarlijks overleg met de Nederlandse minister-president is in ieder geval een goede gelegenheid om de knelpunten op de meest uiteenlopende terreinen onder de aandacht te brengen. Dit is trouwens iets wat wel degelijk gebeurt, en dat blijkt ook uit het verslag dat ik u hiervan heb uitgebracht. We beschouwen Nederland als onze meest bevoorrechte partner, maar daarbij kan de vraag worden gesteld of de liefde wel wederzijds is.

Verder weet ik ook niet wat aan de basis lag van de organisatie van de Belgisch-Nederlandse Conferentie, en ik kan enkel akte nemen van de persoonlijke visie die u daaromtrent verwoordde, mijnheer de voorzitter. Ik wil daarbij wel opmerken dat uw kabinetschef destijds het fiat heeft gegeven tot het opstarten van de administratief-ambtelijke voorbereiding van de conferentie. Toen ik minister-president werd, kon ik dus enkel vaststellen dat de trein reeds vertrokken was.

In Eindhoven heb ik kunnen vaststellen dat er inderdaad weinig of geen toegevoegde waarde was. Toch wil ik niet zo vernietigend zijn als de heer Sarens in zijn evaluatie. Er zijn mijns inziens immers ook heel wat Vlaams-Nederlandse overlegstructuren die een soortgelijk groot hoogmisgehalte hebben, en dat was ook deze keer niet anders. Moeten we daar dan veel tijd en energie in steken ? Mijns inziens niet. Sommigen keken nogal smalend toen ik zei dat er een tegenconferentie komt. Men ontsnapt daar niet aan, gezien de regels van de elementaire beleefdheid. Ik zal mijn administratie echter adviseren zich daarvoor niet uit te putten. Men kan terzake nuttiger werk leveren.

Is er een “complot” van de federale regering om de Vlaams-Nederlandse relaties op een laag pitje te zetten ? Ik zie dergelijke intenties in elk geval niet. De heer Van Mierlo heeft één en ander destijds voorgesteld aan minister Derycke. Die heeft dan het advies van de toenmalige minister-president – uw advies dus, mijnheer de voorzitter – gevraagd, en daarna zijn akkoord gegeven. Verder heb ik daar niets aan toe te voegen.

Hoe willen we ons overleg met Nederland uitbouwen ? Er zijn overlegstructuren en fora die aanlei-

ding geven tot dubbel werk. In elk geval moet de liefde van twee kanten komen, en dat is bij de Nederlanders niet altijd evident. Van de Groot-Nederlandse gedachte valt weinig te merken als we met hen praten over de verdieping van de Westerschelde, de IJzeren Rijn of andere infrastructuurdossiers. Dan spelen ze het bikkelhard. Elk dossier wordt beoordeeld in functie van het geven-en-nemenprincipe. Er wordt geen millimeter toegegeven als dat niet echt moet.

De toekenning van vergunningen voor de HST is ten dele een federale bevoegdheid, en we moeten rekening houden met de overeenkomsten die de spoorwegmaatschappijen hebben afgesloten. Maar de Antwerpse havenmilieus, met de bevoegde Antwerpse schepen op kop, zeggen wel eens dat we die vergunningen niet moeten afleveren als er geen tegenprestaties zijn. Dàt is momenteel soms de sfeer waarin men onze goede buur, waarmee we zo graag de meest bevoorrechte relaties zouden willen onderhouden, pleegt te benaderen.

Mijn vroegere ervaring als minister van Cultuur was overigens niet anders. Vlaanderen stapte met nobele bedoelingen naar de Nederlandse Taalunie met de vraag om de integratie van het taal- en letterenbeleid te bevorderen. De Nederlandse minister zei wel dat hij dat goed vond, maar nadien maalde de ambtenarij dat fijn. Er bleef niets van over. De Nederlands-Vlaamse culturele samenwerking bloeit ondanks – en niet dankzij – het beleid van Nederland. Aan de basis, en vooral in de Zuid-Nederlandse provincies, bloeien er duizend en één initiatieven. Of de liefde bij de ambtenaren en vakministers even groot is, durf ik soms te betwijfelen.

Inzake cultuur zijn op 26 en 27 november 1999 in Gent goede aanzetten gegeven op de conferentie die door de Commissie voor het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland werd georganiseerd. Ik verheug me over de adviezen en concrete aanbevelingen die toen werden aangereikt aan de Vlaamse en Nederlandse overheden. Ook toen onze vorst Amsterdam en de Brakke Grond bezocht, heb ik kunnen vaststellen dat op het colloquium – dat overigens door de heer Deleu werd geleid – deskundige mensen met een echte wil tot samenwerking bezig waren. De subsidiëringsregeling van de Vlaams-Nederlandse samenwerking blijkt voorsnog een groot probleem. Een aantal hoogleraren hebben onderzocht welke hinderpalen het vlotte verloop van een en ander in de weg staan. Er moeten nieuwe, pragmatische impulsen worden gegeven. Er zijn samenwerkingsinitiatieven inzake de museumkaart en de theater- en regie-opleidingen. Dat is

nuttig, want zo kan men aantonen dat op een aantal erg concrete punten vooruitgang wordt geboekt.

Inzake infrastructuurdossiers is verwezen naar het protocol van Kallo. Minister Stevaert heeft dien-aangaande benadrukt dat hij over de verdieping van de Westerschelde en over het maatschappelijk draagvlak dat hiervoor moet groeien, een breed debat wenst met het Vlaams Parlement. Ik zal met hem nog afspreken wie welk onderdeel van dit debat voor zijn rekening zal nemen. Wat de verdieping van de Westerschelde betreft, hebben de Nederlanders tot op heden in elk geval woord gehouden en de vooropgestelde termijnen gerespecteerd. De langetermijnvisie beschrijft terzake vier mogelijke scenario's. Het Vlaams Parlement moet de budgettaire en ecologische haalbaarheid van elk van deze vier mogelijkheden afwegen. De Vlaamse regering heeft zich alleszins geëngageerd om de besluitvorming voor het zomerreces te finaliseren.

Wat de IJzeren Rijn betreft, ben ik iets sceptischer. We moeten dit dossier in overleg met de federale overheid afhandelen. Het is dan ook belangrijk dat de Vlaamse regering en de federale regering dezelfde taal spreken. De Nederlandse overheid mag niet de kans krijgen om ons tegen elkaar uit te spelen. Als er in het kader van bevoegdheidsoverstijgende dossiers brieven worden geschreven, worden deze dan ook meestal door premier Verhofstadt en mezelf ondertekend.

Alle betrokken partijen hebben zich geëngageerd om de besluitvorming over het voorlopige én het definitieve tracé medio 2001 gezamenlijk te finaliseren. Op 26 januari 2001 heeft minister Netelenbos echter een brief gericht aan de Tweede Kamer (zie bijlage) die hier niet onvermeld kan blijven. Het volgende citaat wijst mijns inziens immers op een zekere aarzeling : “In de Nederlandse procedure is vervolgens voorzien dat kort na de zomer van 2001 (...) het zogenaamde “dubbelbesluit” wordt genomen : (...)”. Nederland zal dit dubbelbesluit over de tijdelijke én de definitieve oplossing dus blijkbaar pas na de zomer nemen. Kort na de zomer is echter niet hetzelfde als medio 2001. De brief eindigt daarenboven als volgt : “Mocht alsdan de haalbaarheidsstudie betreffende het A67-tracé-alternatief tot de conclusie leiden dat het wenselijk is een aanvullende tracé/Mer-studie omtrent dit tracé uit te voeren, dan zal de besluitvorming over de structurele oplossing dienovereenkomstig worden opgeschort. Op dat moment kan wel besloten worden of tijdelijk gereden gaat worden op het historische tracé.”.

Deze brief koppelt m.a.w. beide beslissingen los van elkaar. De Nederlandse overheid wil zich blijkbaar wel uitspreken over tijdelijke oplossingen, maar schuift tegelijkertijd een definitieve uitspraak voor zich uit. Deze houding is in strijd met het door de ministers Durant en Netelenbos opgestelde “memorandum of understanding”, dat uitdrukkelijk in de koppeling van beide beslissingen voorziet. Vlaanderen moet dus wel degelijk op zijn hoede blijven. Indien we de Nederlanders de gelegenheid bieden om van het afgesproken scenario af te wijken, zullen zij die gelegenheid zeker grijpen.

Wat de verdieping van de Westerschelde betreft, zijn de afspraken tot op heden correct nageleefd. Wat de IJzeren Rijn betreft, zal ik, samen met de federale premier, opnieuw een brief aan minister-president Kok richten om hem mee te delen dat de woorden van minister Netelenbos tegen eerder gemaakte afspraken ingaan.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Ik zou hier graag nog een tweetal korte puntjes aan toevoegen. Ik heb niet de indruk dat er omtrent de BNC sprake is van een echte polemiek. De bedoeling was niet in eerste instantie een verdieping van de Vlaams-Nederlandse verhoudingen, als wel een verbetering van de Waals-Nederlandse betrekkingen. Een gevolg van de gebruikte omweg is dat Vlaanderen zich nu tot Nederland verhoudt zoals het zich tot alle andere landen verhoudt. Ik vind het belangrijk om deze nuance hier even te preciseren. De specifieke relatie tussen Vlaanderen en Nederland is hierdoor immers in een heel andere context terechtgekomen.

Ik wil verder ook preciseren dat het oorspronkelijke voorstel voorzag in de onmiddellijke oprichting van een BNC. We hebben dit voorstel indertijd niet aanvaard. Het organiseren van een ambtelijke bijeenkomst leek ons toen echter wel nuttig. Deze bijeenkomst bood Vlaanderen en België de gelegenheid om een aantal zaken, zoals de uitwisseling van ambtenaren of de administratieve voorbereiding van concrete dossiers, praktisch te regelen.

Wat de infrastructuurdossiers betreft, onderschrijf ik de stelling van de minister-president. In verband met de meest recente verdieping van de Westerschelde herinner ik me dat de toenmalige bevoegde Nederlandse minister zelfs via een procedurele ingreep een wet heeft laten goedkeuren zonder de in de Nederlandse wetgeving voorziene termijnen te respecteren. Mijns inziens weegt dit punt in de evaluatie zwaar door. De Nederlandse overheid is er toen op een jaar tijd in geslaagd om een wettelijke basis te leggen. Indien ze hierbij de normaal gel-

dende procedures had gevolgd, had het zeker vier jaar gekost om tot een duidelijk resultaat te komen.

Ten slotte blijft het spoorwegdossier een uiterst onduidelijk dossier, zoals ik heb kunnen vaststellen in de laatste plenaire vergadering van het Benelux-parlement. Er moeten daarenboven ook lessen worden getrokken uit het verleden, toen de toenmalige federale minister van verkeer, de heer Michel Daerden, stelselmatig elke Vlaamse betrokkenheid weigerde. De Nederlanders stonden bij dat alles ook verstoeld van het feit dat het verlenen van de vergunningen inzake ruimtelijke ordening een exclusief Vlaamse bevoegdheid was. We moeten alert blijven. Dat wil ik ten volle ondersteunen.

Minister-president Patrick Dewael : Het Beneluxgegeven blijft inderdaad belangrijk, omdat het een valabel instrument is om bepaalde Europese thematieken gezamenlijk aan te pakken. Het overleg met de Zuid-Nederlandse provincies is van een heel andere orde. Ik zal niet nalaten om hier verslag uit te brengen van de bijeenkomst van 15 maart eerstkomend in Maastricht. Ik durf echter nu al mijn twijfels uiten omtrent het nut van het op provinciaal niveau structureren van dergelijke ontmoetingen. De Nederlandse commissarissen van de koningin gaan ervan uit dat de Vlaamse regering de instantie is waarmee over de verschillende dossiers moet worden overlegd. Dit is een verkeerd uitgangspunt. Men botst hier op die geschrante bevoegdheidsverdeling en het feit dat de staatkundige ordening van de beide landen zo van elkaar verschilt. De drie betrokken commissarissen wilden echter mordicus dat ik me voor een dergelijk overleg engageerde. We moeten dit in de juiste politieke kanalen weten te leiden, zo niet is dit weinig efficiënt. Goede afspraken maken tussen de administraties en de politiek verantwoordelijken van beide kanten is één zaak, maar structureel overleg op dit niveau lijkt me niet de juiste weg.

In verband met de infrastructuurdossiers mogen we tenslotte ook niet uit het oog verliezen dat er in Nederland in 2002 (zowel op gemeentelijk als rijksniveau) verkiezingen zijn. Mee om te vermijden dat we inzake deze infrastructuurdossiers in een pre-electoraal klimaat zouden terecht komen, heb ik dan ook ten stelligste aangedrongen op het strikt respecteren van de termijnen. Zoniet dreigt alles op de lange baan te worden geschoven. Bovendien kunnen de door deze of gene gemeente opgeworpen bezwaren niet telkenmale opnieuw bij elke bespreking als excuus worden ingeroepen om niet handelend te hoeven optreden : afspraken moeten

immers worden nageleefd, zelfs al liggen ze soms moeilijk.

Wat het ecologische luik aangaat, heeft niemand me tot nog toe overigens kunnen overtuigen dat het in gebruik nemen van het historische tracé van de IJzeren Rijn onherstelbaar nadeel – zelfs in een natuurgebied – kan teweegbrengen.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : De Nederlandse wetgeving die verband houdt met de stiltegebieden kennen wij in België natuurlijk wel niet. Ik herinner mij terzake overigens dat er in het federale parlement ooit een wetsvoorstel over het bewaken en bewaren van de stilte en de duisternis werd ingediend door onze vroegere collega mevrouw Zefa De Loore. Het provinciale overleg moet mijns inziens – hoewel bevoegdheidsmatig inderdaad vrij moeilijk – niet volledig worden afgevoerd. Als er al nieuwe gebieden van gemeenschappelijk belang ontstaan, dan gaat het daarbij in de eerste plaats over de Zuid-Nederlandse provincies en Vlaanderen. Er zijn trouwens in de vier werkgroepen praktische afspraken gemaakt. Misschien moeten we dit overleg op de één of andere manier trachten te integreren in het Beneluxoverleg, al overlappen de bevoegdheden elkaar.

De verslaggever,

De voorzitter,

Eloi GLORIEUX

Luc VAN DEN BRANDE

BIJLAGE

Tweede Kamer der Staten-Generaal**2**

Vergaderjaar 2000–2001

27 601**IJzeren Rijn****Nr. 1****BRIEF VAN DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 januari 2001

Mede namens mijn ambtgenoot van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, in onze gezamenlijke hoedanigheid van Bevoegd Gezag inzake de Tracéwetstudie IJzeren Rijn, bericht ik u als volgt.

In de Richtlijnen voor de Trajectnota/MER over de IJzeren Rijn is onder andere aangegeven dat, na een eerste fase van de studie, het aantal verder te onderzoeken alternatieven beperkt moet worden op basis van een gemotiveerd selectieproces; dit wordt «trechteren» genoemd. In deze brief deel ik u het besluit van het Bevoegd Gezag terzake mee.

Stand van zaken en planning IJzeren Rijn-studie

De (Nederlandse) Tracéwetstudie voor de IJzeren Rijn verloopt conform de planning, die ook met België en Duitsland is afgesproken. De Trajectnota/MER zal voorjaar 2001 gepubliceerd worden; daarmee start in Nederland de periode van informatie, inspraak en advisering. Tegelijkertijd (eveneens voorjaar 2001) zal de internationale studie afgerond worden, die door België, Duitsland en Nederland gezamenlijk wordt uitgevoerd over de volledige IJzeren Rijn-spoorverbinding tussen Antwerpen en het Ruhrgebied.

In de Nederlandse procedure is vervolgens voorzien dat kort na de zomer van 2001 door de Ministers van Verkeer en Waterstaat en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer het zogenaamde «dubbelbesluit» wordt genomen; op basis van de Trajectnota/MER en naar aanleiding van de resultaten van de inspraak, de advisering en de consultatie van de buurlanden wordt besloten welke structurele oplossing gekozen wordt, en tevens of voor de tussenliggende periode een tijdelijke oplossing voorhanden is.

Het selectieproces van de alternatieven

De (Nederlandse) initiatiefnemers voor de Tracéwerfstudie IJzeren Rijn, Rijkswaterstaat Limburg en Railinfrabeheer, hebben op basis van verricht onderzoek een voorstel geformuleerd om een aantal tracé-alternatieven niet verder mee te nemen in de Tracé/MER-studie IJzeren Rijn.

Over dat voorstel is in het najaar van 2000 uitgebreid overleg gevoerd met de betrokken provincie- en gemeentebesturen, die – met uitzondering van het A67-tracé-alternatief – met de geformuleerde voorstellen tot beperking van het aantal alternatieven konden instemmen.

Voorts heeft de Commissie MER zich over de voor de trechterbeslissing voorliggende stukken gebogen en geconcludeerd dat *«op hoofdlijnen de gekozen systematiek adequaat is voor de selectie van alternatieven.»* Op enkele aspecten adviseert de Commissie om deze in de uiteindelijke trajectnota/MER uitgebreider te behandelen. Desgevraagd heeft de Commissie zich speciaal gebogen over het A67-tracé-alternatief, en concludeert daarover *«dat de geboden vervoerskundige, beleidsmatige en milieukundige informatie over het A67-tracé een goede basis biedt om te kunnen besluiten of het A67-tracé een reëel alternatief is in het kader van de trajectnota/MER voor de IJzeren Rijn.»*

Tenslotte is terzake overleg gevoerd met België en Duitsland, omdat het Nederlandse deel van de IJzeren Rijn immers onderdeel uitmaakt van de totale IJzeren Rijn-spoorverbinding tussen Antwerpen en het Ruhrgebied, die in een gezamenlijke internationale studie wordt onderzocht. Over de samenhang van de Nederlandse studie met de gezamenlijke internationale studie zijn afspraken gemaakt met de beide buurlanden.

Besluit

Op grond van de ons voorgelegde stukken en adviezen stemmen wij in met het voorstel van de initiatiefnemers. Dat houdt in dat de volgende¹ tracé-alternatieven verder in de tracé/MER-studie IJzeren Rijn zullen worden meegenomen (zie ook het bijgevoegde kaartje)¹

- A0: historisch tracé;
- A1: noordelijke «omleiding» om Roermond en om het Meinweggebied (circa 6 km nieuw spoor in Nederland en 8 km in Duitsland);
- A2: zuidelijke «omleiding» om het Meinweggebied (circa 8 km nieuw spoor in Nederland en circa 4 km in Duitsland);
- A3: oostelijke omleiding om Roermond met tunnel in Meinweggebied (circa 7 km nieuw spoor in Nederland);
- D0: bestaande spoorroute Weert–Eindhoven–Venlo met nieuwe korte verbindingbogen;
- D1: als D0 met een ruimere boog bij Weert;
- D2: als D0 met een nieuwe spoorlijn langs A67 vanaf Heeze tot voortbij Durne (circa 24 km nieuw spoor in Nederland).

Onze instemming met de bovenstaande resultaten van het selectieproces loopt niet vooruit op de besluitvorming over het project IJzeren Rijn als geheel, maar is nodig om het studieproces beheersbaar te houden. De inhoudelijke onderbouwing van het selectieproces en van de bovenstaande resultaten zullen in de Trajectnota/MER in extenso worden weergegeven, en alsdan ook onderwerp van inspraak en (wederom) advisering zijn.

Het A67-tracéalternatief

Zoals hierboven onder «proces» reeds aangegeven is er vrij brede overeenstemming over de resultaten van het selectieproces, met uitzondering van het A67-tracéalternatief. Daarom heb ik recent terzake overleg gevoerd met bestuurders van de provincies Noord-Brabant en Limburg.

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

De wens van de provincies om de potenties van een spoorlijn langs de A67 te onderzoeken is gebaseerd op de ambitie om te komen tot een verdere ruimtelijk-economische ontwikkeling in de as *Antwerpen–Eindhoven/Helmond–Venlo–Ruhrgebied*.

Op dit moment is over dergelijke potenties en de effecten van een A67-alternatief aanzienlijk minder informatie beschikbaar op het concrete detailniveau dat voor een MER vereist is, dan van de andere alternatieven. Teneinde te voorkómen dat de tracé/MER-procedure vertraagd wordt, zal, parallel aan de afronding van de lopende tracé/MER-procedure voor de IJzeren Rijn, separaat onderzoek worden uitgevoerd naar de potenties van een spoorlijn langs de A67, die ook voor reizigersvervoer bedoeld is. Voor deze haalbaarheidsstudie nemen de beide provincies het voortouw; de kosten worden door provincies en Rijk gedeeld. De provincies zullen ook de aangrenzende Belgische en Duitse regio's bij die studie betrekken. De eerdere studie van de provincie Noord-Brabant «De IJzeren Rijn; een gouden kans» en de tot nu toe verzamelde informatie in het kader van de tracé/MER-studie IJzeren Rijn zijn beschikbaar als startmateriaal voor deze studie.

Bovengenoemde haalbaarheidsstudie zal apart van de IJzeren Rijn-studie worden uitgevoerd, maar wel met een daarop afgestemd tijdschema.

De finalisering van de trajectnota/MER, de inspraak en advisering en het zogenaamde «dubbelbesluit IJzeren Rijn» enerzijds, en de afronding van de haalbaarheidsstudie van een A67-spoorlijn anderzijds, zijn beide voorzien voor september 2001. Op deze wijze kunnen de resultaten van de haalbaarheidsstudie meegenomen worden bij het in september 2001 te nemen besluit.

Ik heb aangegeven dat wij bereid zijn om bij de finale besluitvorming over de IJzeren Rijn de dan beschikbare inzichten uit de A67-studie, met een zelfde zwaarte, te betrekken.

Mocht alsdan de haalbaarheidsstudie betreffende het A67-tracéalternatief tot de conclusie leiden dat het wenselijk is een aanvullende tracé/MER-studie omtrent dit tracé uit te voeren, dan zal de besluitvorming over de structurele oplossing dienovereenkomstig worden opgeschort. Op dat moment kan wel besloten worden of tijdelijk gereden gaat worden op het historische tracé.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Van deze brief stuur ik een afschrift aan de betrokken provincie- en gemeentebesturen. Tevens zal ik mijn Belgische en Duitse ambtgenoten informeren.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
T. Netelenbos